

B. Kovács István méltatása

Tisztelt Elnök Úr, Hölgyeim és Uraim!

B. Kovács Istvánt és tudományos munkásságát szeretném önökkel ismertetni. A kitüntetett Rimaszombatban született 1953. július 5-én. A Rimaszombathoz közeli Baraca nevű községben nevelkedett, alapiskolába is ott járt. Középiskolába Tornalján és Kassán járt, az utóbbiban érettségizett, majd Budapest következett. Az ELTÉN szerzett néprajzból és régészetből diplomát, később, ugyanott bölcsészdoktori oklevelet. Benne egy olyan alapos felkészültséggel bíró, sokoldalú tudós személyiséget ismerhetünk meg, aki nem lett hűtlen szülőföldjéhez, visszajött és kitartó, kemény munkával kamatoztatja tudását a köz javára. Ennek alátámasztására néhány fontos statisztikai adatot és kiadvány címet ismertetek.

Két nyelven írt publikációinak száma különböző szakterületekről, ma már megközelíti a 300-t. Közülük nevezek meg néhány kiemelten fontos írást:

Adalékok a gömöri magyardág mesekincsének ismeretéhez.

Néprajzi tájékozódás a gömöri kismesék utódai között.

Egyházi intézmények – világi közösségek.

Vály-völgy.

A Gömör-Kishonti Múzeum Egyesület vázlatos története.

Megnyilt a Tompa Mihály Református Gimnázium.

Magyar Közösségi Ház Rimaszombatban.

Bacskai Barnabás (1933-2000).

Fejezetek Rimaszombat múltjából. Gömöri Hírlap. 2000 (13 részben).

Mind bűnös, mer magyar!(Ibos Istvánné Zsámbok Piros emlékezéseiből) Gömörország II/2 (2001).

A középkori Rimaszombat. Kialakulása, címere és tárgyi emlékei.

Újváry Zoltán 70. Születésnapja.

Népszavazás 2004.

Országalapítás előtt. Gömörország IV/1 (2005)l.

Trianoni tanulságok – mai lehetőségek.

Bartók Béla hét találkozása Gömörrel.

Gömörrel kapcsolodom a Hazámhoz és a Világhoz. Köszöntjük a 80 éves Czenthe Zoltánt.

Ha Tompa – akkor...Hanva.

Szerkesztői-kiadói tevékenysége a Gömör-Kishonti Téka keretében 21 kötetben mérhető, folyóirat vonatkozásában 14. éve folyamatosan történik. Mindenekelőtt gondoljunk a Gömörország nevű folyóira, a RIMASZOMBAT Várostörténeti Barangolások köteteire vagy a korábbi években (1995-2009) megjelent könyvekre, például:

Baracai Népköltészet.

Malac Julcsa. Gömöri népmesék.

Hervadatlan Rózsagyüker. Gömör-Kishont magyar népköltészet.

Agyagkenyér. Fejezetek a gömör-kishonti agyagművesség történetéből.

A Méhi Istentriász és Népe. Gömör-Kishont az őskorban I.

Gömörológia.

Iskola a Nyelvhatáron. (Összeállította, nyelvileg gondozta).

Álomtitkárságom Története, avagy: "Pisti a vérzivatarban." (Adalékok egy értelmiségi közéleti szolgálatához.) Ebben a művében a szerző B. Kovács István, „politikai önéletrajzát írta meg,” érzékletesen bemutatva az amputált országrészben élő magyar értelmiségi küzdelmeit, helytállásának buktatóit, nemkevésbé veszélyeit. Bárki ízelítőt kaphat abból a hírhedt dekrétumoktól fenyegetettségében élő nehéz sorsból, amelyben lelki-szellemi munkát végezni oly nehéz és kockázatos.

Publikációi elsősorban néprajzi, régészeti, irodalmi és helytörténeti szakterületre kalauzolják az érdeklődő olvasókat. Szerteágazó munkásságának szerves része a közéleti tevékenység. Képviselőség, kuratóriumok működtetése. A Gömör-Kishonti Múzeum Egyesület újraindítása, korábban a Gömöri

Múzeum igazgatója, pedagógiai munkássága a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetemen (1995-1999), gimnáziumi tanár a Tompa Mihály Református Gimnáziumban. Kutatásait jelenleg a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház rimaszombati Egyházi Gyűjtemények intézményének égisze alatt végzi, annak igazgatójaként.

Munkássága, amint említettem, szerteágazó, az objektív és mesterségesen előidézett nehézségek ellenére is eleddig minden területen figyelemre és elismerésre méltó teljesítményt nyújtott. A régészet szakterületét tekintve kiemelkedő eredményt hozott a Méhi határában végzett ásatás, amely egy rézkori temető föltárásával zárult. Hasonlóképpen eredményes volt Rimaszombat középkori Főterének a kutatása.

Vele kapcsolatosan elmondható, hogy akire a Teremtő feladatot bízott, annak lépteit vigyázza, és irányítja. Amikor sértőn, igazságtalanul bánt vele a hatalom, tenniakarása, lelki ereje akkor mutatkozott meg igazán és meggyőzően. Képes volt váltani, új pályára lépni. Annak ellenére, hogy Rimaszombat alpolgármestere lett, a fölkínált kulturális államtitkári posztot, megköszönve visszautasította, nem engedett a csábításnak, fölhagyott az intenzív politizálással. Fölsímerre, hogy a különböző levéltárakban valóságos kincsek rejlenek, amelyek feltárása múltunk valóságos, hamisítatlan ismeretéhez vezetnek és döntött. Joggal várható, hogy a jövőben, Deo volente, még sok értékes művel, szellemi értékek föltárásával fogja gazdagítani egész népünket.

A trianoni döntés óta, Szlovákiai Református Egyházunknak nem volt sem fóruma, sem helye az egyházi gyűjtemények számára. Megkésett létrehozatala számára a Zsinati Elnökség, tőle alkalmasabb személyt nehezen találhatott volna. Az Elnökség egyhangú döntése alapján megbízatást nyert a fontos intézmény megszervezésére, ami nem volt egyszerű feladat, és folytatása is egész embert kíván. Ennek ellenére, ismertve B. Kovács István tehetségét, munkabírását, a Református Egyház vezetése biztosította számára, kulturális és közéleti tevékenységének zavartalan folytatását is. Munkája nyomán lassan kirajzolódik előttünk Gömörország egész nagyszerű múltja, és küzdelmes jelene. B. Kovács István, munkájával valóban kiérdemelte a magas szintű elismeréseket, ezúttal a rangos, és nevében beszédes kitüntetést, a Magyar Örökség Díjat.

Hölgyeim és Uraim, engedjék meg, hogy megragadjam az alkalmat, és ezen a fórumon figyelmükbe ajánljam a következőket: Amikor a tisztelt, tudós Bizottsága jövőben mérlegelni fogja a kitüntetésre javasoltak személyét, és munkáját, gondoljon arra, hogy a leválasztott nemzetrészekben élő díjazottak akarva-akaratlan az egész ott élő közösséget képviselik, és annak a közösségnek az élni, megmaradni akarását erősítik. Ma, B. Kovács István és az egész közösségünk kitüntetve érzi magát. A szoltáros király így kérlelte az Urat: „Figyelj rám Uram“. Én azt kérem Önöktől, hogy lankadatlanul figyeljenek ránk, minden nemzetrészre a jövőben is, mert ez nagyon fontos. Fontos nekünk otthon, a szülőföldünkön élnünk, és fontos itthon az országban a magyar örökség hűségese védelmezőinek és gyarapítóinak. A Magyar Tudományos Akadémia, és tisztelt tudósai legalább annyit – ha nem többet – tehetnek értünk és a nemzet egységéért, mint a tisztességes, bátor politikusok.

Végezetül, de nem utolsósorban tartozom méltatni a kitüntetett családját, a hitvest, Csilla asszonyt és gyermekeiket, mert kitartottak a családfő mellett, támaszaik voltak. Valamennyien tudjuk, hogy az önzetlen, bizonyos formában az egész nemzetet szolgáló munkálkodás roppantul energia és időigényes, nyugodt családi háttér és támogatás nélkül, hosszú távon aligha végezhető eredményesen.

A kitüntetéshez szívből gratulálunk.

Rimaszombat, 2013. szeptember

Erdélyi Géza
emeritus püspök
az Emberi Méltóság Tanácsának alelnöke